

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
POBOČKA V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1961

BRNO 1962

Nové nálezy volutové keramiky z Brna - Komína.

Rudolf Tichý

Na jaře 1961 zachránil J. Bártl, žák 9. tř. ZDŠ, při výkopu základů pro přístavbu na Hlavní ulici č. 78, střepy volutové keramiky, zlomky broušených kamenných nástrojů, zvířecí kosti aj. Při prohlídce naleziště jsem zjistil, že výkopové práce narušily větší počet volutových objektů na ploše asi 100m², a že objekty byly již z valné části odebrány. Ve stěnách výkopu však zůstaly zachovány části některých jam, z nichž jsme získali další materiál, který doplnil předchozí nálezy.

Po předběžném rozboru nálezů volutové keramiky můžeme konstatovat, že jde u všech jam o chronologicky jednotný materiál, náležející moravské I. fázi /nejstarší a starší/, v níž není zastoupen ornament tzv. notových hlaviček^{1/}. Společně s keramikou byla nalezena polovina většího diskovitého mlatu ze zelené břidlice, dokládající tak přítomnost těchto nástrojů již v počátečním vývojovém stadiu naší nejstarší neolitické skupiny.

Přesto, že jde o doklady, pocházející pouze ze záchranné akce, lze je pokládat za dostatečně průkazné a za další přínos k otázce třídění volutové keramiky.

P o z n á m k y:

1/ R. Tichý, K nejstarší volutové keramice na Moravě, Pam. arch. II 1960, 415 n.

Neue volutenkeramische Funde aus Brno - Komín. Im Frühjahr barg der Schüler J. Bártl beim Grundmaueraushub Funde der Gruppe mit Volutenkeramik angehörend. Bei der Bergungsaktion, vom Archäologischen Institut durchgeführt, konnte festgestellt werden, dass sich hier mehrere volutenkeramische Objekte auf einer Fläche von ca 100 m² befanden, die grösstenteils schon ziemlich gestört waren. Das gewonnene Scherbenmaterial trägt einen chronologisch einheitlichen Charakter und gehört der mährischen I. Phase an, in welcher das sog. Notenkopforament nicht vertreten ist. Gemeinsam mit den Keramikfunden wurde die Hälfte eines durchbohrten Steindiskus geborgen, die Anwesenheit dieser Werkzeuge im Anfangsstadium unserer Ältesten neolithischen Gruppe beweisend.

- - -

Nové sídliště s volutovou keramikou v Dol. Kounicích.

Rudolf Tichý

Dík péči a zájmu K. Linharta, žáka VII. tř. ZDŠ a učitele O. Svobody, byly zachráněny v r. 1961 při kopání studny na zahradě domu v Jiráskově ulici čp. 298 střepy volutové keramiky. Jak jsme zjistili, pocházejí z většího objektu, jehož okraj se nachází pod vrstvou hlinito - písčitých náplav, v hloubce asi 140 cm. Tmavá výplň objektu zasahuje do hloubky asi 260cm od dnešního povrchu. Získaný střepový materiál, zdořený tzv. notovými značkami a páskou vyplněnou vpichy, do-

voluje nám zařadit tyto nálezy do mladší fáze volutové keramiky.

Zjištění volutového sídliště na katastru Dol. Kounic je cenné tím, že jde o první nález tohoto druhu v uvedené oblasti.

Eine neue Siedlung mit Volutenkeramik in Dolní Kounice. Dank dem Interesse des Schülers K. Linhart und des Lehrers O. Svoboda, konnten beim Brunnen-aushub volutenkeramische Scherben geborgen werden. Diese stammen aus einem grösseren Objekt und gehören der jüngeren Volutenkeramik an, wie es das mit Notenkopffornament und mit Stichen ausgefüllten Bändern verzierte Material andeutet.

Sídliště lidu s volutovou keramikou v Bratčicích /okr. Brno-venkov/.

Jiří Meduna

V trati "Na kopcích" asi 500 m východně od bratčické pítkovny, severně od polní cesty z Bratčic do Ledců, našli ve strži nad potokem žáci devítileté školy z Dolních Kounic střepy volutové keramiky.

Volutenkeramische Siedlung in Bratčice /Bez.Brno-venkov/. In der Flur "Na kopcích" fand man volutenkeramische Scherben. Der Fundort liegt ungefähr 500 m östlich von der Sandgrube in Bratčice.

Nález kamenného mlatu v Újezdě na Blanensku.

Josef Skutil

V Újezdě na Blanensku našel družstevník Fr. Bednář v červenci r. 1961 při proorávání brambor v honu na trati Drčeniný /u Bořička/ v obci Kunštát-Újezd výhodně samotného Kunštátu asi ve výšce 500 m mlat z diabasové horniny; je 16.5 cm dl., 6.5 cm šir. a 6.5 cm vys. o průměru 2.8 cm, váha 1.30 kg. Barvou ornice z permského výběžku je mlat povrchově ocel zčervenalý, rýhy na jeho povrchu byly způsobeny radličí při orbě. Obdobný mlat ze stejného materiálu a stejně opracovaný z téže trati byl uložen původně v kunštátském museu, stopy po něm však zmizely a další podobný mlat zůstal ještě v Kunštátě, o němž také nebylo možno získat dále žádné informace. Kus je zcela analogický typům mlátů ze sudického depotu /srv. Vlast Boakovska VIII, 1931, 22, 63, nutno však opravit, že mlátů bylo původně 6 kusů, srv. 1 PA n.ř. 6-8, 1936-38, 116/ - Sudice /375 m/ jsou vzdáleny 11 km vých. Boskovic -- a je otázka, nešlo-li i zde v kunštátském Újezdě, kde byly získány 3 shodné kusy, o podobný rozrušený depot, který by měl zejména tu na Českomoravské vysočině zvláštní význam. Jaký byl ovšem poměr těchto nálezů k dřívějším jednotlivým kamenným nástrojům v Újezdě získaným, o kterých se zmiňuje již Knies r. 1902, je těžko určit /srv. VM II, 1902, 10, 194, Vlast Boakovska VIII., 1931, 65/.

Fund eines neolithischen Steinhammers in Újezd bei Blansko. In Újezd /Ge-

P ř e h l e d v ý z k u m ů 1961.

- Vydává: Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně,
Stalinovy sady 19/23.
- Odpovědný redaktor: PhDr. et Dr. Sc. Josef Poulík.
- Redaktoři : PhDr. Jiří Říhovský a PhDr. Anna Medunová.
- Překlady: prom.hist R. Tichý a E. Tichá.
- Kresby: B. Ludíková.
- Na titulní stránce: Rozvinutý ornament stříbrného gombíku z hrobu 11
od 7. kostela.
- Vydáno jako rukopis - 350 kusů - neprodejné.